

SESSIÓ PLENÀRIA Núm. 53

La sessió s'obre a les deu del matí i catorze minuts. Presideix el M. H. Sr. President del Parlament, acompanyat dels I. Srs. Vice-presidents Primer i Segon, de l'I. Sr. Secretari Primer i de les I. Sres. Secretàries Tercera i Quarta. Assisteixen la Mesa l'Oficial Major i la lletrada Sra. Andreu.

Al banc del Govern seuen els H. Srs. Consellers d'Economia i Finances, d'Ensenyament, de Cultura, de Política Territorial i Obres Públiques, de Justícia, i de Comerç, Consum i Turisme.

Ordre del dia

Punt únic: Debat sobre l'Informe de l'any 1989 presentat pel Síndic de Greuges.

El Sr. PRESIDENT: Comença la sessió.

Aquesta sessió tindrà un únic punt de l'ordre del dia, que és el debat sobre l'Informe de l'any 1989 presentat pel Síndic de Greuges, i es descabdellarà d'acord amb l'article 143.3 del Reglament.

Té la paraula l'Honorable senyor Frederic Rahola i d'Espونا, Síndic de Greuges, per presentar un resum del seu Informe.

El Sr. SÍNDIC DE GREUGES (Frederic Rahola): Molt Honorable President, il·lustres membres de la Mesa, honorables consellers, senyores i senyors diputats, en el compliment del primer any del meu segon mandat com a Síndic de Greuges presento davant d'aquesta Cambra, en compliment del que ordena la Llei 14/84, de 20 de març, l'Informe corresponent a l'any 1989, el sisè dels que he anat formalitzant i dels quals els senyors diputats han tingut puntual informació.

Aquest Informe, de la mateixa manera que els que l'han precedit, ha estat redactat amb la idea que ens va guiar des del primer moment, d'anar-los ajustant en la seva estructura i concepció metodològica, segons l'experiència que en la pràctica de la nostra institució hem anat adquirint, procurant conformar-los de manera que, tant per la seva presentació com pel seu contingut, sigui no solament una referència útil a l'abast dels senyors diputats, sinó també una guia per al ciutadà interessat o afectat per qüestions administratives.

Voldria fixar la seva atenció en el tema monogràfic que ha estat afegit en l'Informe com a llibre segon: si bé aquest llibre va néixer l'any passat amb caràcter excepcional, la meua intenció és de normalitzar-ne l'aparició com a apèndix en futurs informes. Amb això pretenc presentar una realitat social concreta que, per la seva transcendència, sigui tributària d'un tractament especial. En l'Informe que tractem, el tema monogràfic escollit ha estat la marginació, respecte a la qual constitueixen grups certs col·lectius, com els gitanos, els estrangers, els vells i els nens, dependents de drogues, SIDA i disminuïts psíquics i físics. En aquest mateix ordre de coses, aquesta etapa, l'hem iniciat amb una presentació nova, publicant l'Informe en un format i una edició que permet una més manejable i més fàcil consulta.

Pel que fa a l'Informe pròpiament dit, la pretensió que ha guiat la seva confecció ha estat la de mostrar la imatge fidel del treball realitzat. Amb una selecció d'assumptes i queixes, hi

trobaran casos greus de mal funcionament administratiu, de descoordinació i de tractaments injustos, de situacions socials impròpies d'un estat de dret. Constataran, per comparació d'aquest Informe amb els dels anys anteriors, que molts d'aquests casos es reiteren un any darrere l'altre i, dit d'una altra manera, comprovaran l'extrema dificultat que representa alterar conductes i situacions consolidades, malgrat la seva incorrecció. Observaran, en fi, el tractament donat per la Institució a les queixes formulades i la nostra valoració de les qüestions més significatives.

Òbviament, l'Informe es nodreix de tot allò que provoca la queixa del ciutadà, és a dir, d'allò que no funciona o que funciona malament. Per això, tot i ser sabedors del progrés i la millora aconseguits en molts camps de l'acció administrativa, no hi trobaran gaires congratulacions ni lloances. És, en resum, i en essència, un informe-denúncia sobre determinades conductes dels nostres poders públics, conegudes per la Institució a través de les queixes dels ciutadans afectats i de les actuacions d'ofici, que reclamen correcció.

Intentant inserir aquestes conductes en un determinat tipus de categories, a partir de l'òptica que pugui ser d'interès per a aquest Parlament, hem classificat tres grups, dins dels quals, de major a menor mesura, poden agrupar-se les situacions recollides en l'Informe.

Aquests últims anys assistim a la incorporació progressiva de les tècniques de dret privat i l'organització i l'actuació de l'Administració amb la molt elogiada intenció d'incrementar els nivells d'eficàcia i millorar en últim terme el grau de satisfacció de les demandes socials.

Emperò l'especial fascinació dels directius de la cosa pública per aquesta tècnica d'organització de les empreses privades, ha portat i porta, en excessives ocasions, a la directa conculcació de les mínimes garanties procedimentals: en nom de l'eficàcia, l'Administració sacrifica molt sovint les garanties que l'ordenament atorga als ciutadans. Aquest és el primer grup: el de l'eficàcia sense garanties, del qual són paradigma els casos d'expropiacions —amb trameses d'expedients al jurat provincial molt després del termini legalment establert, i indemnitzacions pagades molts anys després de les expropiacions o expedients d'expulsió d'estrangers, alguns d'ells de recent execució.

En altres ocasions, però, l'eficàcia sembla no importar gaire als nostres poders públics. Tots som coneixedors de moltes disposicions legals, i àdhuc reglamentàries, adreçades a l'ordenació de determinats sectors socials i econòmics, els principis i prescripcions de les quals no són posats en la pràctica per les administracions: normes progressistes i de gran abast esdevenen al final, en més d'una ocasió, simples declaracions de principis. Aquí trobem el segon grup: el de les garanties sense eficàcia.

La qualitat de les actuacions —o, més ben dit, de la manca d'actuacions— que integren aquest grup el fan especialment censurable. Hi tenen cabuda els incompliments dels mandats imposats per la llei als poders públics en matèries tan importants com la salut, els serveis socials, l'urbanisme, l'habitatge i la justícia. En trobem exemples corrents en la situació de les urgències hospitalàries, en les causes de denegació dels subsidis assistencials, en la constitució de patrimoni municipal del sòl dels ajuntaments que hi estan obligats, en la manca d'habitatges

protegits, en les lentituds judicials, en la massificació que encara existeix en les presons i en la deficiència dels dipòsits municipals de detinguts.

Finalment, entre l'eficàcia sense garanties i les garanties sense eficàcia, un tercer grup, caracteritzat per l'absència d'ordenació, ve a completar el marc general en què s'inscriuen les queixes presentades a la Institució: és el grup dels buits normatius, de la manca de regulació de determinats sectors necessitats de les garanties directes de la norma. Dins d'aquest grup, i com a exemples representatius, trobem àrees com la de la protecció dels menors i de les activitats classificades, ordenades per normes disperses i obsoletes. O casos com el dels grups transhumants dedicats a feines agrícoles de temporada que, en els seus assentaments i en la seva feina, han de suportar situacions realment indignes, pel fet que no hi ha cap regulació sobre el control i també l'auxili de les administracions competents en la formalització dels contractes de temporers, condicions materials dels llocs d'acampada, i períodes d'estada.

Dins de les tres categories indicades —la de l'eficàcia prescindint de les garanties establertes, la de les garanties i prescripcions establertes que no es veuen realitzades per falta d'eficàcia i la d'absència de prescripcions i garanties— es distribueixen, com deia abans, els diversos casos i situacions denunciats a la Institució que represento i que són recollits i comentats àmpliament en l'Informe. Actuacions sense garanties, en alguns casos, i manca d'actuacions, en altres, han generat sovint unes reaccions i actituds violentes i insolidàries que han portat a manifestacions de protesta d'ampli ressò social. Així, hem vist les repulses d'instal·lacions de presons, el boicot d'escolaritzacions de nens portadors de SIDA, els brots de racisme, l'oposició a projectes de la construcció d'autopistes i a la instal·lació d'abocadors de residus industrials o de centres per a drogoaddictes, entre altres.

No tot, però, han de ser denúncies. És lògic que això sigui l'ingredient quasi exclusiu de l'Informe, però també hi ha aspectes positius que cal destacar.

Al començament d'aquesta exposició, recordava els sis anys de vida de la Institució. Durant aquests anys s'ha fet camí: de vegades a passos llargs, ordinàriament a passos curts. És a aquests passos llargs que em vull referir ara, amb una mínima selecció de les actuacions del Síndic —de vegades en solitari, de vegades complementàries de les d'altres institucions o grups ciutadans— que han provocat canvis concrets i d'abast general en l'ordenació de determinats sectors socials.

El primer exemple il·lustratiu d'aquestes actuacions de pas llarg és el referent, en matèria de pensions i treball, als beneficis d'amnistia establerts a favor de les persones que van prestar serveis a la Generalitat republicana. Al llarg dels informes dels últims anys, vam insistir en la necessitat de modificar algunes imposicions que limitaven el dret a tals beneficis: exigències com la de posseir la nacionalitat espanyola o tenir residència habitual en el territori espanyol, com també la declaració d'incompatibilitat de la pensió dels titulars o dret-havents amb qualsevol altra de les derivades d'una relació de treball, representaven, en opinió nostra, una agressió a l'esperit real d'amnistia que discriminava injustament diversos afectats. Anys després d'insistir-hi, hem vist amb satisfacció que la Llei de Pressupostos de la Generalitat de 1990 ja preveu les modificacions legals suggerides des de la Institució sobre supressions de

les condicions de residència i nacionalitat, i també la d'incompatibilitat absoluta de pensions.

Tan concloent com el cas indicat ho és el relatiu a la jubilació dels funcionaris docents, que ses senyories ja coneixen per informes anteriors. Durant els anys 1986 i 1987 vam fer davant el Ministeri d'Educació, mitjançant el Defensor del Poble, una sèrie d'actuacions adreçades a la modificació de la Llei de la Funció Pública en la part relativa a la jubilació forçosa i automàtica dels funcionaris docents en arribar a l'edat de seixanta-cinc anys: enteníem respecte a això que l'interès de l'alumne perquè se li respectés durant un curs sencer la permanència d'un mateix professor havia de situar-se per sobre de les qüestions funcionàries uniformistes i totalment extrapedagògiques. Malgrat que inicialment el nostre plantejament no va ser atès, hi vam tornar a insistir amb noves raons i arguments, fins que el Defensor del Poble es va fer seves definitivament les nostres recomanacions i, a l'últim, una llei del juliol de 1988, que modificava la de la Funció Pública, recollia la possibilitat d'ajornar fins a l'acabament del curs acadèmic la jubilació dels professors.

Com a tercer i últim exemple dels canvis normatius fonamentats dins de la Institució, vull fer esment de l'actuació seguida arran de la queixa presentada per una mare amb una filla afectada d'oligofrènia, la qual havia infantat tres vegades sense saber qui podia ésser el pare. Davant la impossibilitat que la jove pogués decidir lliurement sobre el seu món afectiu, la mare de l'afectada demanava que se li practiqués un lligament de trompes per tal d'impedir la seva maternitat. La qüestió plantejada portava directament a demanar la modificació de l'article 428 del Codi Penal, en el qual s'establia que, tractant-se de menors i incapaces, ni tan sols els representants legals, pares o tutors, podien suplir la manca de capacitat dels afectats a l'hora de donar el consentiment en casos d'esterilització. Les nostres consideracions sobre la necessària modificació de l'esmentat article van ser traslladades al Ministeri de Justícia pel Defensor del Poble i, juntament amb les accions dutes a terme per associacions de disminuïts psíquics i de jutges i fiscals i d'altres, van donar lloc a l'aprovació, el 1989, de la Llei Orgànica d'Actualització del Codi Penal, que recull les modificacions proposades.

Fins aquí hem vist alguns exemples sobre la capacitat d'incidència de la Institució en la reforma de conductes i situacions, i també els exemples de la consideració i l'atenció dispensada pels nostres poders públics als suggeriments i recomanacions formulats.

Com a complement d'actuacions com les exemplificades, hi ha altres tipus de tasques que mereixen una atenció especial. Em refereixo a la funció mediatora desplegada per la Institució entre les administracions i els ciutadans. Amb aquesta funció —cada dia més sol·licitada—, s'han pogut aproximar posicions considerades irreconciliables i afavorir solucions a molts diversos problemes, amb el consegüent estalvi per al ciutadà de llargs i costosos plets.

Els exemples indicats són il·lustratius, com deia abans, dels passos llargs fets en la marxa de la Institució, i demostren la nostra possibilitat per millorar situacions consolidades. És més comú, però, que el camí es faci a passos curts, promovent solucions puntuals als problemes que diàriament presenten els ciutadans. D'aquestes situacions concretes, en trobaran molts

testimonis en aquest Informe, com en els anteriors.

Tot i que, ordinàriament, els resultats obtinguts per la Institució limiten els seus efectes al cas concret denunciat, en funció, naturalment, dels fets que motiven la queixa, és indubtable que la seva transcendència global s'equipara —si no la supera— amb la dels exemples d'actuacions d'abast general, dels quals acabo de fer esment.

Reprement la figura del camí, podem dir que el trajecte recorregut a pas curt és més important que el recorregut a pas llarg. L'explicació és simple, i l'avalua l'experiència: quan una administració ha acceptat una recomanació, jurídicament, del Síndic, ha esmenat una actuació, difícilment torna a caure en la mateixa incorrecció. S'aconsegueix, així, amb unes intervencions d'abast menor, la reforma de les conductes administratives i la no-reiteració dels casos denunciats, amb resultats que ultrapassen l'àmbit individual i beneficinen, d'aquesta manera, grups més amplis de la societat.

En tot cas, amb actuacions destacables i amb actuacions modestes, crec que és evident l'aportació de la Institució que represento a la tasca de reconduir el quefer administratiu cap al model de correcció a què la nostra societat té dret.

En aquesta funció d'instrument de reformes i de col·laboració amb els poders públics al servei del ciutadà, hem fet servir dos únics recursos: la raó, defensant, en tot moment, l'epiqueia amb arguments objectius i d'equitat, i la pertinàcia, insistint, fins on ha estat possible, en els nostres plantejaments. Amb la raó i l'obstinació, continuarem fent camí, denunciant el desgavell administratiu i la injustícia.

Fins aquí la presentació de l'Informe corresponent al 1989. No voldria, però, acabar aquest acte sense fer una breu referència a una qüestió tractada concretament en aquest Informe, i sobre la qual els diferents grups polítics de Catalunya i la nostra societat en general han mostrat una clara preocupació: en relació amb la situació dels estrangers a casa nostra.

Sóc conscient que, dins la Comunitat Europea, la política sobre estrangeria d'una nació amb estat, com és Espanya, no pot ser del tot independent, i, en conseqüència, entenc perfectament les dificultats i el poc o molt abast que pot tenir el fet d'aconsejar, amb una certa eficàcia, des d'una nació sense estat, com la nostra, per incidir eficaçment en les directrius d'una tal política.

Amb tot i això, no ens és lícit renunciar a la denúncia de les situacions injustes que es produeixen respecte als estrangers immigrants laborals.

Una recent expulsió en massa de ciutadans marroquins ens ha demostrat la possibilitat d'actuació que la Llei d'estrangeria concedeix a l'Administració en aquesta matèria, i contra aquesta actuació i contra la norma que la fa viable, hem formulat obertament la nostra crítica. Amb la crítica, continuarem lluitant contra les situacions d'injustícia derivades del tractament de la immigració laboral; una qüestió cridada a convertir-se en un dels principals problemes dels països rics en els pròxims anys.

Us agraeixo molt la vostra atenció.

El Sr. PRESIDENT: Honorable Síndic de Greuges, moltes gràcies.

Ara, un cop acabada l'exposició i absentat el Síndic de Greuges del Saló de Sessions, el debat prosseguirà amb les intervencions dels representants dels grups perquè fixin llur posició.

Per l'Agrupació parlamentària del CDS, té la paraula l'Illustre Diputat senyor Latorre.

El Sr. LATORRE: Senyor President, senyores diputades, senyors diputats, l'Informe del Síndic de Greuges no és —ni ho pretén— una radiografia del país. En tot cas, és una certa radiografia del país que es queixa, una certa radiografia del país que formula les queixes a través de la Institució del Síndic.

En definitiva, l'objectiu de l'Informe és una anàlisi de les queixes que presenten els ciutadans davant del Síndic, que, en aquest any 1989 han estat 1.375 —183 més que l'any passat—, i també dels expedients corresponents a les actuacions d'ofici iniciades per la mateixa Sindicatura, que aquest any han estat 73 —38 més que l'any passat.

Tot això conforma la primera de les dues parts de què consta l'Informe; és allò que altres vegades el Síndic ha anomenat «l'Informe obligat». La segona part de l'Informe, aquest any, té caràcter monogràfic i es dedica a la marginació a Catalunya; és «l'Informe volgut», també en paraules del Síndic.

El repartiment dels expedients per àrees temàtiques, corresponents a la primera part de l'Informe és el següent —i només esmentaré aquelles àrees que ultrapassen el 10%—: l'administració general contempla 263 queixes, el 18,17%; l'ordenació del territori, 264, el 18,24%; la justícia, 289, 19,95%, i queixes privades i inconcretes, 158, el 10,92%.

Per administracions afectades, les queixes s'han repartit de la següent manera —i també només esmentaré aquelles que ultrapassen el 10%—: l'Administració central, 170 queixes, 11,74%; l'Administració autonòmica, 485 queixes, el 33,49%, i l'Administració local, 416 queixes, 28,73%.

En termes percentuals, la tipologia i la classificació de les queixes no ha variat substancialment en relació amb l'Informe del Síndic de Greuges de l'any 88. Seguint la mateixa metodologia emprada pel Síndic en elaborar el seu Informe, en la nostra intervenció davant la Comissió corresponent d'aquest Parlament, varem comentar molt breument trenta-una de les esmentades queixes, que ens semblaven les més representatives. Tornarem a insistir en la mateixa metodologia i prestarem especial atenció a alguns d'aquests casos més rellevants.

Del llibre primer, i pel que fa a l'Administració general, destacarem tres temes com a més importants —sense que això vulgui dir, naturalment, que qüestions com la lentitud de l'actuació administrativa i els problemes dels funcionaris, concretats en la promulgació dels catàlegs dels llocs de treball i la fixació dels complements de productivitat, no ho siguin.

Primera qüestió de què volem parlar: l'expropiació forçosa. El Síndic denuncia en el seu Informe tant l'aplicació, moltes vegades indiscriminada, i que en aquesta Cambra hem denunciat sovint, de la Llei d'Expropiació Forçosa, del desembre del 54, i del seu Reglament d'aplicació, d'abril del 1957 —el cas del parc de la Busch pot ser el més significatiu d'aquests exemples—, com la manera de tramitar els expedients de pagament. Si és tan urgent fer determinades obres, utilitzant els mecanismes que preveu l'esmentada legislació expropiatòria, i per tant, cal ocupar béns i terrenys abans, fins i tot, de determinar i, naturalment, de pagar, la indemnització corresponent, no es pot invocar una declaració d'urgent ocupació atorgada per un altre projecte quinze anys abans i demorar durant mesos i mesos la tramesa de l'expedient corresponent al jurat d'expropiació.

Segona qüestió; s'hi acaba de referir el Síndic: la polèmica

sobre els estrangers a Catalunya. Molts dels 160.000 ciutadans estrangers que viuen i treballen a Catalunya ho fan en situació irregular. El Síndic es queixa dels obstacles administratius que troben molts d'aquests ciutadans per regularitzar llur situació, a causa, fonamentalment, de l'aplicació de l'anomenada Llei d'estrangeria, moltes vegades sota criteris absolutament arbitraris —i, per tant, canviants— de cada governador civil. El cas —n'hi ha d'altres— dels marroquins que han estat expulsats fa unes setmanes d'Osona, no sabem si en nombre de quaranta o de noranta, és l'exemple més proper.

Tercera qüestió, la informació que cal facilitar a l'oposició. El Síndic fa esment de la queixa número 357, presentada per un regidor portaveu d'un grup de l'oposició de l'Ajuntament de la Llagosta, que es lamentava que les seves peticions, fetes invocant el dret d'informació sobre la gestió econòmica del dit municipi i sobre els industrials que havien treballat amb contractes d'aquest Ajuntament els tres anys anteriors, no havien estat ateses. Alguns diputats d'aquesta Cambra ja fa temps que clamem en el desert d'idèntica manera com ho feia aquest regidor de la Llagosta.

M'interessa, de tota manera, palesar aquí la conclusió a què arriba el Síndic de Greuges sobre aquesta qüestió, conclusió que esmentaré literalment: «Quan un govern local nega o entrebanca el dret d'informació dels regidors de l'oposició, mediatitza l'exercici de les funcions inherents al càrrec de regidor municipal i vulnera el dret fonamental d'accedir en condicions d'igualtat a les funcions i als càrrecs públics reconegut en l'article 23.2 de la Constitució». Apliquin-se el conte, senyors del Govern, canviïn «govern local» per «Generalitat» i «regidors» per «diputats», i tindran l'exacta dimensió de la inconstitucionalitat en què estan incorrent dia a dia, quan neguen o entrebanquen la informació sobre la gestió que solliciten els diputats d'aquesta Cambra.

No insistiré, senyor President, senyores diputades, senyors diputats —ja ho he dit abans—, en totes les qüestions que ja vàrem exposar davant la Comissió del Síndic. No insistiré, doncs, sobre la gestió de l'habitatge públic i sobre temes de la defensa del medi, ni sobre moltes queixes ja reiteratives sobre el mal funcionament de la sanitat, ni sobre moltes denúncies que conté l'Informe del Síndic sobre les pensions d'invalidesa, vellesa o viduïtat, ni tan sols insistiré més en aquesta intervenció —en repetides vegades ja ho vaig fer a la Comissió— sobre els problemes de l'ensenyament, de la formació professional o de l'aplicació de la Llei de Protecció dels Animals i els problemes que planteja l'aplicació d'aquesta Llei a municipis com l'Hospitalet o Cardona.

Sí que em vull referir a tres aspectes que considerem molt i molt rellevants. Vull parlar de la drogoaddicció i la SIDA; vull parlar dels serveis socials, i vull parlar de la justícia.

Sobre la primera d'aquestes qüestions, el Síndic manifesta que cada any rep un nombre considerable de queixes sobre la problemàtica que genera la droga i les greus conseqüències que en deriven. Diu el Síndic —i l'hem de creure, en aquest cas, malauradament— que no s'ha avançat en la solució dels problemes dels drogodependents, sinó que, ben al contrari, la situació ha empitjorat. La manca de centres de desintoxicació impedeix de continuar amb una certa eficàcia el tractament i l'evolució favorable del malalt. No n'hi ha prou, amb mesures de caràcter sanitari i amb programes de prevenció de la drogo-

dependència. El problema és molt més important; el problema és la integració en la societat d'aquella persona que fou drogoaddicta.

La principal via de transmissió de la SIDA continua essent a través de les xeringues ja utilitzades per altres drogoaddictes, molts dels quals, a més a més, tenen una vida sexual promíscua, la qual cosa, sens dubte, fa augmentar el nombre d'afectats.

Afortunadament, ja són moltes les associacions ciutadanes que treballen atenent de diversa manera persones afectades per la SIDA. Cal incrementar la col·laboració entre aquestes entitats i l'Administració establint els mecanismes de tot tipus que calgui, i també s'ha de tenir en compte, també molt especialment, la molt preocupant situació denunciada pel Síndic que es dona a les presons de Catalunya amb la SIDA, on el percentatge d'afectats és molt més elevat.

Serveis socials. El Síndic fa una llarga consideració sobre el sistema especial de prestacions socials i econòmiques per a minusvàlids, i denuncia la diferència entre la norma i la seva aplicació, perquè ni el subsidi és suficient —21.000 pessetes al mes a partir de l'1 de gener d'enguany—, ni la prestació arriba a la totalitat dels beneficiaris potencials.

Quan parla de les ajudes socials en general, tot i reconeixent els esforços invertits pels poders públics respecte a això, el Síndic manifesta el seu desencís davant l'actual sistema d'ajudes socials; un sistema que respon a una normativa d'aparador, on l'aparença preval sobre el contingut.

L'aplicació de la Llei de pensions no contributives i l'aplicació inicial a Catalunya a partir d'enguany d'un salari social en pla experimental alimenten l'esperança del Síndic —que compartim— que siguin instruments que ens portin a la concepció d'un salari social no contributives i l'aplicació inicial a Catalunya a partir d'enguany d'un salari social en pla experimental, alimenten l'esperança del Síndic, la qual compartim, que siguin instruments que ens portin a la concepció d'un salari social com a dret de tot ciutadà, que permeti una vida digna, si és que es pot parlar de dignitat d'una assistència finançada amb 35.000 pessetes al mes, a canvi d'una aportació a la societat, a través de la qual es garanteixi la plena integració social de la persona assistida.

Notable és la preocupació del Síndic pel tema de les residències per a la gent gran. Globalment, l'any 1986 hi havia a Espanya 6,6 milions de persones de més de seixanta anys; a Catalunya hi havia 730.000 persones, el 12,5% de la població. L'any 2000, la xifra per a Espanya serà de 7,9 milions de persones i a Catalunya seran més d'un milió de persones, el 17% de la població. L'índex de servei efectiu quant a places d'atenció a Espanya era, el 1987, de 2,49 places per cada cent persones de més de seixanta-cinc anys. Les residències públiques representaven sobre el total el 20,2% de l'oferta, i les privades, el 79,8% restant. El nombre de sol·licituds pendents d'atendre per ingressar en algunes de les residències de la Seguretat Social era, l'octubre de 1989, de 24.065. El Síndic demana un estudi en profunditat de tota la problemàtica que envolta la gent gran i la definició de tot un seguit de programes per resoldre-la.

I ja per acabar amb la primera part de l'Informe, parlaré de la justícia, qüestió que representa —com hem dit al principi— el percentatge de queixes més importants, per part dels ciutadans, com ho acredita el fet que més del 30% de les visites i les queixes rebudes pel Síndic exposin situacions o motius de re-

clamació pel deficient servei que l'aparell judicial presta al ciutadà. Sense necessitat d'estendre'ns més —no tenim temps— sobre aquest particular, el títol de l'apartat 2, del capítol de l'Informe dedicat a la justícia, és prou revelador. Diu així: «Deficiències en el funcionament de l'Administració de Justícia, un trenta per cent, que fa dir: prou!»

Ni volem ni podem acabar aquesta intervenció sense dedicar-hi una part —que, evidentment, desitjaríem que fos més llarga— al llibre segon de l'Informe sota el títol de «La marginació a Catalunya». La marginació no és més que l'exclusió social de certs individus o grups. Podria pensar-se que, amb una situació de millora de la conjuntura econòmica, les bosses de pobresa tendeixen a disminuir i minven, així mateix, les situacions de marginalitat social. La realitat —no només a Catalunya, també en nombrosos països de la Comunitat Econòmica Europea—, és, justament, la contrària. El procés de revitalització econòmica ha contribuït a l'aprofundiment de l'abisme existent entre les persones desheretades i la resta de la societat. Els grups de població més afectats per la marginació tenen —com diu el Síndic— un denominador comú: la pobresa. Els gitanos, cinquanta, seixanta mil d'ells, viuen a Catalunya, que representen l'1% de la població total de Catalunya amb problemes d'analfabetisme, d'habitatge, de condicions, d'explotació en l'aspecte laboral, amb clara discriminació social. Els estrangers en col·lectius marginats, que s'han anat establint en zones agrícoles industrials determinades com el Maresme, el Segrià o el Baix Llobregat, amb problemes també denunciats de condicions laborals d'explotació, de llengua, d'integració social i els derivats —ja ho hem esmentat abans— de l'aplicació de la Llei d'Estrangeria, i també amb problemes a les presons. Només a la presó Model, que conté 2.400 interns, 450 d'ells, gairebé el 20%, són estrangers. Els vells i els nens, els dependents de les drogues i afectats per la SIDA, els disminuïts físics o psíquics que, d'una o altra manera, han estat esmentats en la nostra intervenció, formen part destacada de l'anàlisi d'aquest segon llibre de l'Informe.

En resum —i així acabo—, el Síndic ens ha tornat a presentar un informe amb un component molt i molt important de denúncia social. És un informe crític, és un informe sincer, el qual agraiem profundament a l'Honorable Síndic de Greuges, a l'Il·lustre Síndic Adjunt i a tot el personal de la Sindicatura, el nostre reconeixement per la tasca duta a terme.

Gràcies, senyor President; senyores diputades, senyors diputats.

El Sr. PRESIDENT: Moltes gràcies, senyor Latorre. Per l'Agrupació parlamentària d'Esquerra Republicana de Catalunya, té la paraula el Diputat Il·lustre senyor Colom.

El Sr. COLOM: Gràcies, senyor President. Senyores i senyors diputats, en primer lloc, un agraïment ben sincer a l'Honorable Síndic de Greuges, al seu Adjunt i a l'equip d'assessors i l'equip de col·laboradors que fa possible que la Sindicatura de Greuges, en els darrers temps, cada vegada més, hagi portat uns informes, hagi elaborat uns informes que representen, al nostre entendre, el diagnòstic del país real —com deia en el seu moment en Comissió.

El nostre Grup ja va dir també en Comissió que l'Informe de 1989 del Síndic de Greuges, el valorem molt positivament en la seva globalitat, i que coincidim pràcticament en tots els elements, en totes les denúncies, en totes les alertes que s'hi fan i

que han d'interpeïllar aquesta Cambra, al conjunt d'aquesta Cambra.

Vaig dir —i ho acabo de dir també— que ho veiem com una radiografia, com un diagnòstic d'aquest país real de la nació real, una mica l'estat del nostre país, de la nostra nació, l'estat que, segons l'Informe, no és gens afalagador. Des del 1975, és cert que a Catalunya s'ha millorat, que les estructures democràtiques s'han anat afirmant i afermant, que les nostres institucions, entre elles, la mateixa institució de la Sindicatura de Greuges, s'han anat estabilitzant. L'Honorable Síndic, en la seva presentació, ho diu fins i tot explícitament, afirma que «en aquesta nova etapa, sense incórrer en un sentiment d'autosatisfacció, creiem poder afirmar que, tant el ciutadà com la mateixa Administració ja consideren el nostre organisme», es refereix, benentès, a la Sindicatura, «complement indispensable en l'ordenament democratitzador del nostre país». Però el país oficial, ja que parlem d'un país real, ara em penso que podem parlar també d'un país oficial, el país oficial continua encara sovint massa divorciat d'aquest país real. I és això el que volem destacar de l'Informe del Síndic, més que no pas tal o tal cas, més tard parlaré de la normalització lingüística com potser un element també complementari que volem destacar d'aquest Informe.

Però volem destacar la globalitat de l'Informe i, sobretot, el llibre segon d'aquest Informe, l'«Informe volgut», el qual ens mostra amb més cruïda els segments de població importants en nombre —i, per desgràcia, cada vegada més importants en nombre— que resten gradualment marginats de la dinàmica política, social, activa de Catalunya. Hi ha centenars de milers de ciutadans catalans desheretats totalment o parcial de la dinàmica de la Catalunya oficial, i això ho denuncia explícitament l'Informe del Síndic, i això penso que ho hem d'agrair, perquè ens pertoca a aquesta Cambra d'activar, en tot cas, mesures correctores, mesures que palliïn aquesta situació. La conjuntura econòmica, aparentment, sembla haver millorat tant a Catalunya com en el conjunt de la Comunitat Europea, però els mecanismes de mercat, que presideixen aquesta reactivació econòmica, aprofundeixen l'abisme entre sectors socials. L'Informe volgut del Síndic —el llibre segon— és potser, fins i tot, massa tímid com a diagnòstic d'aquest abisme que hi ha a Catalunya. Al Síndic li pertoca la denúncia davant d'aquesta Cambra; a aquesta Cambra li pertoca reaccionar.

L'Honorable Síndic afirma que avui els grups d'alt risc són els vells i els nens, són els estrangers, són els gitanos, específicament, són els drogodependents i les persones tocades per la SIDA, són els disminuïts psíquics i els disminuïts físics. Cinc grups d'alt risc social a Catalunya. Tots aquests grups d'alt risc han merescut en aquesta Cambra —és cert— atenció. Hi ha hagut durant els últims mesos moltes reunions de la Comissió de Política Social amb les associacions de disminuïts psíquics i físics, per buscar sortides a la seva situació. Divendres passat mateix, un grup de diputats de diferents grups parlamentaris vam tenir una reunió amb una comissió de diputats gallecs que tenen una comissió de seguiment sobre el narcotràfic i, fruit d'aquesta reunió oficiosa, hi va haver el compromís d'uns quants d'aquests grups —entre els quals també el de la majoria— que hauríem de tornar plantejar el tema de la drogodependència, un altre cop en aquesta Cambra i potser veure en quins aspectes —globalment, tota la Cambra— podem també reactivar un pro-

grama de suport als drogodependents. Aquesta Cambra ha creat dues comissions específiques, la d'estudi sobre la SIDA i una de seguiment i estudi sobre les bosses de pobresa, les quals estan treballant. Hi ha hagut iniciatives diverses a l'entorn dels gitanos i moltes a l'entorn de la situació dels estrangers; hi ha hagut també iniciatives diverses i propostes, no sempre ben acollides en la seva intenció i globalitat, sobre la vellesa i sobre la infància. Concretament, sobre el tema de la infància marginada properament, fa quinze dies, hi va haver un primer debat important on uns cent cinquanta professionals varen denunciar manques de coordinació entre els serveis, manques de planificació i deficients estructures i insuficients estructures d'atenció, tant privades com institucionals, per a la infància i la joventut desfavorida socialment.

Malgrat tot el que s'ha fet —o sigui, ja dic que aquest Parlament es preocupa i s'ha preocupat, i això, doncs, penso que també és bo que la Sindicatura de Greuges en sigui conscient; segur que n'és conscient i tots nosaltres en siguem conscients—, però, malgrat tots aquests treballs endegats, la nostra Agrupació parlamentària creiem que, davant d'aquest Informe del Síndic de Greuges de l'any 1989, sobretot del segon llibre d'aquest Informe, a aquesta Cambra li pertoca, a aquesta Cambra ens pertoca reaccionar. Com podem reaccionar? Apostem o fem dues propostes. Una, que és recollir una proposta que ha arribat a aquesta Cambra, signada pel Coordinador del Centre UNESCO de Catalunya, en representació de moltíssimes associacions no governamentals de Catalunya, que han proposat —i que creiem que fóra una manera de tenir a prop aquestes associacions a la dinàmica del propi Parlament, i que seria efectiu, hem de buscar mesures efectives en tot cas davant un informe de l'Honorable Síndic de Greuges—, que seria la creació de la figura jurídica d'organització no governamental amb estatut consultiu davant el Parlament de Catalunya d'entitats tan importants com Justícia i Pau o Intermón o Metges sense Fronteres, l'Institut de Drets Humans sobre Racisme i tota la resta de col·legis oficials, entitats que vetllen pels drets de les persones i dels diferents sectors professionals a Catalunya: aquesta seria —entenem— una mesura positiva per tenir a prop mecanismes també eficaços per pal·liar aquesta marginació o la sortida d'aquests grups d'alt risc.

Hi ha una altra proposta, però, que nosaltres amb aquest posicionament volem fer en aquesta Cambra, per reaccionar com a Cambra catalana. Proposaríem la constitució d'una comissió parlamentària d'urgència —jo lamento dir, senyores i senyors diputats que això implicaria treballar el mes de juliol, fora del període de sessions, per part d'alguns diputats de cada grup que volguessin assumir aquesta tasca oficiosa però real—, i que durant l'estiu, atès que, a més a més, senyores i senyors diputats, enguany, el 89 i el 90 aquesta Cambra no és que hagi treballat tots els mesos que havia de treballar, sobretot l'any 1989 —vam fer moltes vacances l'any 1989. Per pal·liar aquestes vacances, que sempre són bones quan convenen —però quan n'hi ha massa, no—, per pal·liar aquestes vacances de l'any 89, gossem proposar que el mes de juliol treballés una comissió d'urgència parlamentària que fes un seguiment i que elaborés un pla integral de mesures per eradicar o per pal·liar la marginació a Catalunya, cinc grans grups de risc, que denuncia l'Informe volgut del Síndic de Greuges a aquesta Cambra; centenars de milers de persones que viuen en situació de marginació absolu-

ta —ho torno a dir a aquesta Cambra—, companyes i companys, li pertoca reaccionar, i ens sembla que fóra bo començar, el mes de setembre, el nou període de sessions amb un pla elaborat prèviament, durant l'estiu, pels il·lustres i les il·lustres senyores diputades que volguessin treballar-hi; presentarem properament aquesta proposta a través de la Junta o directament a la Junta de Portaveus. Fins aquí el que seria el comentari, el posicionament de la nostra Agrupació parlamentària en relació amb el tema de la marginació.

Del llibre primer —no ho comentarem; només comentarem un element o un sector, unes denúncies—, en l'apartat de queixes sobre l'evolució de la normalització lingüística, un altre dels elements que ens preocupen força. Es constata en l'Informe que, des de l'aprovació de la Llei 7/1983, del dia 18 d'abril, de Normalització Lingüística de Catalunya, han estat moltes i positives les actuacions realitzades pels nostres poders públics per al foment i l'extensió de la normalització de l'ús del català. Al nostre entendre, és cert que han estat moltes i positives les actuacions fetes, emperò no han estat ni tan sols suficients, ni de bon tros suficients. Lamentem, potser, discrepar una mica, per exemple, de la meritòria tasca que, segons l'Informe, ha fet el Departament de Justícia. Jo no dic que no l'hagi feta, jo no he dit que no hi hagi hagut bones intencions; però en tot cas les institucions de Justícia —els jutjats, per entendre'ns— a Catalunya no s'han donat per assabentades d'aquestes meritòries tasques del Departament de Justícia. I ho dic amb tres exemples concrets. El primer, un que cita l'Informe: una denúncia de la Crida a la Solidaritat en Defensa de la Llengua, la Cultura i la Nació Catalanes en relació amb el paper dels tribunals militars. Resposta dels tribunals militars sobre la normalització lingüística: com vostès saben l'ús de les llengües oficials de les comunitats autònomes a l'Administració militar és regulat per l'Ordre 35/1987, del 17 de juny, l'article cinquè de la qual prescriu que en tots els actes i les relacions de servei en el si de les forces armades s'utilitzarà sempre el castellà, sigui qui sigui el destinatari de les ordres, les comunicacions o les notificacions i la comunitat autònoma en la qual es realitzin. O sigui, es passen —permetin-me, senyores i senyors diputats—, els militars es passen per l'engonal la Llei de Normalització Lingüística i totes les altres lleis de normalització lingüística que hi hagi en les altres comunitats a què fa referència. Aquesta és una denúncia que volem explicitar en aquesta Cambra i que en prenem nota.

Dues més sobre l'Administració de justícia. No hem d'anar tan lluny; el Diputat que els parla va rebre fa pocs dies una de tantes citacions judicials, que encara tinc pendents dels anys 85, 86 i 87, de les accions lingüístiques de la Crida a la Solidaritat a l'estació de Sants, a RENFE, a l'estació de França, ara ja tancada, a Plaça Catalunya, a autopistes i a tants altres llocs on va caldre reactivar i impulsar el procés de normalització lingüística per la via directa.

Bé, aquesta citació que ha rebut aquest Diputat que els parla, aquesta citació continua dient que «el objeto de esta citación es recoger documentación de su interés y caso de no comparecer le deparará el perjuicio a que hubiera lugar en derecho». Jo no hi penso comparèixer perquè ja m'he cansat d'enviar notificacions demanant que m'arribi en català. Però és que el senyors jutges —i amb això acabo, senyor President—, els senyors jutges —com a mínim, el jutge de l'Audiència Provincial, Secció Sisena, de Barcelona—, a sobre tenen la gosadia, davant de les

peticions que hem fet jo mateix i altres ciutadans d'aquest país demanant que ens ho enviïn en català, de dictar una sentència que diu: «se desprende manifiestamente que, tanto las actuaciones procesales y entre ellas las notificaciones realizadas en idioma castellano, como las hechas en idioma catalán, tiene plena validez y eficacia sin necesidad de que sean traducidas respectivamente a uno u otro idioma, de donde se desprende que el trámite de traducción...», que demanem, «que el trámite de traducción al ser innecesario y no estar establecido por la ley, deviene innecesario e inadmisibile, siendo por ello en forzoso acatamiento de la legalidad expresada desestimar el recurso de súplica interpuesto».

Ja el podem demanar en català que els senyors jutges continuen dient que en castellà i a passar pel «tubo» tots els ciutadans que siguem requerits en cèdula de citació per qualsevol afer privat i/o públic.

Bé, realment aquests són els temes d'una part de denúncia que nosaltres havíem fet o volem fer en aquesta Cambra. Jo no m'estendré ara en dir que l'Informe del Síndic lamenta especialment que RENFE, que Iberia, que Telefònica, que la policia, que l'exèrcit, que les autopistes, que totes les grans empreses estatals a Catalunya continuen fent-se absolutament l'orsai d'aquesta situació, orelles sordes al procés de normalització lingüística, que són parcelles impermeables a la tasca normalitzadora.

Davant d'això, senyores i senyors diputats, el Síndic també alerta, aquest Parlament també ha de reaccionar. Si reacciona aquest Parlament amb la Moció que vam aprovar ara fa poc, doncs, que obria la porta a una revisió de la Llei de Normalització Lingüística, benvinguda sigui aquesta reacció; benvinguda sigui aquesta reacció perquè la porta oberta a la reforma de la Llei de Normalització Lingüística és per dotar el Govern d'instruments coercitius davant d'aquestes empreses que no volen normalitzar la seva vida al nostre país, dit des d'un punt de vista lingüístic. Si això és així, benvinguda sigui; si no és així, senyores diputades, senyors diputats, em pregunto —i faig la reflexió davant de la Cambra— si no caldrà tornar a impulsar accions directes no violentes de catalanització en totes i cadascuna d'aquestes empreses. Sembla ser que és l'únic llenguatge que entenen, que no vinguin després amb històries: l'únic llenguatge que entenen. Val més —i això no he dit jo, això ha dit el President de la Generalitat en moltes ocasions—, han valgut més l'any 84 i 85 les accions directes no violentes de la Crida a la Solidaritat —una sola d'aquestes accions— que les cartes enviades pel President de la Generalitat i de l'aleshores Directora General de Política Lingüística, senyora Aina Moll, a RENFE, Iberia, Telefònica, autopistes i altres empreses de l'estil. 84, 85..., som l'any 90; si l'any 90 continuen així, ja els ho anuncio; jo penso que llavors ens tocarà a tots nosaltres veure si fem o no fem aquesta proposta que caldrà reactivar aquest procés.

Vaig demanar oportunament, la nostra Agrupació va demanar oportunament, a l'Honorable Síndic de Greuges, que amb vista a l'any vinent, amb vista a l'Informe de 1990, pogués recollir en el llibre segon, l'Informe volgut, justament com està el procés de normalització lingüística de Catalunya. Penso que fóra una bona idea i que això ens portés a activar l'any 91, si no ho hem fet l'any 90, encara més, aquest procés vital per a la recuperació i la reconstrucció nacional del nostre país.

Moltes gràcies, senyor President; moltes gràcies, senyores i

senyors diputats.

El Sr. PRESIDENT: Senyor Colom, li prego que d'ara endavant presti una mica més d'atenció al llum vermell; s'ha excedit notablement.

Pel Grup parlamentari Mixt, té la paraula l'Il·lustre Diputat senyor Ródenas. Silenci!

El Sr. RÓDENAS: Gràcies, senyor President. Senyores i senyors diputats, d'acord amb el que disposen els articles 30 i 31 de la Llei 14/1984, de creació i regulació de la institució del Síndic de Greuges, el seu titular ens ha exposat fa un moment els grans trets del que ha estat la seva actuació durant l'any 1989. Aquest debat, aquest Informe, de fet, és una reiteració del que vàrem tenir fa uns dies en la Comissió corresponent i en la qual, pràcticament, tots els Grups van exposar la seva posició; posició que, en general, podríem dir que és favorable al que representa l'actuació, la tasca portada a terme pel Síndic i favorable al que és l'Informe en si mateix.

Jo, realment, en representació del meu Grup, m'agradaria entrar en molts punts concrets i específics, però jo crec que la valoració que hem de fer és molt més global, molt més generalitzada i, encara que no entrem en punts concrets —exceptuant-ne un, que serà la justícia—, realment crec que la valoració ha de fer-se de forma global. I, en principi, crec que és obligat, obligat per a tots nosaltres, reconèixer la gran tasca que porta a terme el Síndic de Greuges i la seva oficina, el seu ajudant; crec que també hem de reconèixer la sensibilitat del Síndic, dels seus ajudants amb els problemes que se'ls presenten i les recomanacions que formulen a les administracions. També crec que hem de reconèixer que la tasca portada a terme ha influït de forma important en el coneixement que els ciutadans de Catalunya tenen d'aquesta Institució absolutament necessària, diríem, en una societat democràtica, pluralista i de règim de llibertats.

Però una qüestió és valorar positivament, com dèiem, aquest Informe o l'activitat portada a terme; una altra és saber si realment encara podria aquesta Institució dur a terme més actuacions o d'altres actuacions. I una darrera qüestió és valorar el funcionament —funcionament que nosaltres creiem incorrecte en un estat civilitzat— de l'Administració en general i de l'Administració catalana en particular.

Pel que fa al primer punt, diu l'article primer de la Llei reguladora de la Institució que «El Síndic de Greuges té per missió defensar els drets fonamentals i les llibertats públiques dels ciutadans. Amb aquesta finalitat supervisa l'actuació de l'Administració pública de la Generalitat i de les autoritats i del personal que en depenen o afectes a un servei públic.» Des d'aquest plantejament i en funció de la Llei reguladora de la seva missió, el Síndic recull totes les queixes que entén i fa l'Informe que ens ha presentat.

Però, aquesta bona predisposició a la valoració positiva, al que és l'Informe, no ens impedirà, passant al segon punt esmentat anteriorment, valorar també les deficiències de la Institució o, si hi cap, les possibilitats d'actuació d'aquesta Institució; perquè atenent l'esperit i la lletra de les disposicions que regulen el seu funcionament, hauríem de posar l'accent, precisament, on diu «la defensa o la supervisió» perquè realment això fos una pràctica real, efectiva i transcendent vers l'Administració. O sigui, no servirà per a res, i de fet no serveix per a res, que la força moral que tenen les actuacions del Síndic —que realment la tenen—, no farà res si aquesta força moral no

es tradueix en actuacions més coactives, més coadjuvants, perquè l'Administració realment tingui en compte totes les recomanacions i tingui en compte aquestes recomanacions des d'un punt de vista, no tan sols polític, sinó també pressupostari, per fer en cada moment les recomanacions que formulen i que tenen realment una objectivitat molt palesa.

Nosaltres no estem d'acord, no estem d'acord —perquè no és el principi polític de l'existència del Síndic— que el Síndic de Greuges sigui una finestreta administrativa on es reben les queixes dels ciutadans de Catalunya. I fins ara, i encara que el Síndic i els seus ajudants posin tot l'esforç possible en la seva tasca, és evident que no avancem en el procés que les recomanacions que fan siguin més o menys tingudes en compte per l'Administració.

La darrera qüestió que plantejàvem es referia a l'incorrecte funcionament de l'Administració, qüestió palesa, i, malgrat les millores que hi pugui haver —no caldria sinó que no hi haguessin millores—, no és el més adient parlant d'un estat civilitzat a finals del segle XX. I això queda palès en virtut de les denúncies dels greuges que han estat recollits en l'Informe. I és del tot preocupant que, en la classificació dels expedients per seccions, totes les matèries han pujat; han pujat més o menys, però han pujat, llevat de les seccions d'ensenyament i cultura, i treball i pensions, fent una comparació, precisament, amb l'Informe de l'any 88. I això vol dir que no funcionem com a mínim amb un nivell adequat per a les necessitats de la realitat social actual. I si això és preocupant, resulta alarmant la ubicació permanent en el primer lloc del *ranking*, per seccions, del Departament de Justícia, ja sigui en seccions generals que afectarien l'Administració general o central, o autonòmica, ja sigui l'Administració autonòmica. Destacar, en el nivell autonòmic, a més de la justícia, les queixes rebudes també en els Departaments de Sanitat, Benestar Social i Ensenyament com més importants.

Per últim —ja l'han tocat alguns dels predecessors que han fet ús de la paraula amb anterioritat—, crec que és obligat felicitar el Síndic per la sensibilitat tinguda en afegir el llibre segon, no perquè sigui un altre llibre, sinó per la temàtica especial, que inclou tot el que és la marginació a Catalunya, i que va, com hem dit, des dels gitanos, estrangers, els vells, els drogodependents, els afectats per la SIDA, els disminuïts, etcètera: grups que es troben normalment interrelacionats i que, a més de patir situacions de total impotència fins i tot per sobreviure, o patir situacions de discriminacions socials i econòmiques claríssimes, simplement, jo diria, estan patint la indiferència de la societat benestant, o de gran part de la societat benestant de Catalunya.

I per aquestes raons nosaltres creiem que és molt important donar a conèixer la nostra realitat, aquesta realitat, la realitat «real», que diria el senyor Colom, del país, perquè no tot són flors i violes i, realment, és molt important poder donar a la societat catalana la realitat de la marginació —d'aquesta crua marginació— que ens implica a tots, encara que la més gran implicació la té el Govern de la Generalitat.

Moltes gràcies, senyor President, senyores i senyors diputats.

El Sr. PRESIDENT: Moltes gràcies, senyor Ródenas. Pel Grup parlamentari Popular, per fixar posició, té la paraula la Il·lustre Diputada senyora Montserrat.

La Sra. MONTSERRAT: Senyor President, senyores i sen-

yors diputats, un any més hem rebut l'Informe anual del treball realitzat per l'Honorable Síndic, que consta de dos llibres: un, els informes obligats i, l'altre, els informes volguts. Informes que compten amb el suport del Grup parlamentari Popular, i felicitem pel seu bon treball l'Honorable Síndic, el Síndic Adjunt i tot el seu equip que hi ha col·laborat.

El Grup Popular prenem consciència, una vegada més, de les conclusions esmentades en l'Informe, per tal de posar-nos a treballar i col·laborar a millorar tantes mancances, deixadesa o abandó de les diferents administracions envers el ciutadà que reclama, demana o exigeix el que li pertoca i que, per manca de voluntat humana, de treball o política, l'Administració no és eficaç. En l'Informe l'Honorable Síndic ens indica clarament la mancança d'una acció decidida del Govern de la Generalitat per aconseguir una administració més eficaç. Tot sovint es diu que les queixes que formulen els ciutadans sobre l'Administració pública catalana neixen, fonamentalment, de la seva inactivitat i, fins i tot, de la indefensió en què es troben els ciutadans davant d'aquesta Administració, com és el silenci administratiu, la manca de respostes, l'incompliment tot sovint de les normes de la mateixa Administració, dels abusos respecte a la contestació dels recursos, tant de la Generalitat com, en alguns casos, dels ajuntaments.

Per tant, aquesta és una situació que, des del punt de vista del Grup Popular, ens demostra que estem molt lluny de tenir una administració àgil i desburocratitzada, i això queda reflectit en l'últim paràgraf de les conclusions, quan l'Honorable Síndic propugna l'increment d'oficines o punts d'informació al ciutadà sobre tramitació administrativa.

Ara per ara, després d'onze anys d'ajuntaments democràtics, és incompreensible que els equips de govern municipal neguin o posin entrebancs a lliurar la informació deguda, bé sigui d'actes en comissió o de qualsevol informe que els regidors d'altres opcions polítiques que estan a l'oposició, però que són els legals representants del poble, tinguin vertaders problemes per obtenir-los. Per tant, veiem clarament que, tot i que l'Administració pública catalana en alguns aspectes ha anat avançant, en altres encara es troba molt lluny del que són les aspiracions dels ciutadans d'aquest país.

Veiem clarament com van creixent les persones o els ciutadans marginats en la nostra societat catalana. Si els més marginats eren, en els passats informes, els deficients físics o psíquics, les persones sense feina, la gent gran sense família, els presos, ara són aquests i d'altres, com els gitanos, estrangers africans del nord o del centre d'Àfrica, vells i nens, nois i noies dependents de la droga, malalts de la SIDA, uns malalts que en la majoria dels casos ni la mateixa família els vol, malalts de la SIDA sense residència per poder-los atendre degudament. Estem estudiant en aquests moments la incidència de la SIDA, la transmissió, la prevenció, però estem fent tard en la creació de centres d'acolliment per als drogodependents i rehabilitació d'aquestes persones.

Avui hi ha més persones esperant, fent cua per una plaça, que places disposem. Tenim al damunt un problema de sanitat pública molt greu, i a la vegada molt important, que va creixent, però no tenim els mitjans necessaris per portar a terme els programes adequats de prevenció, rehabilitació i fins i tot d'atenció digna a les persones que pateixen la malaltia terminal, acompanyada dels nombrosos sofriments físics. I, si això fos

poc, a més, molt breument, ens trobarem amb els fills d'aquests, portadors d'anticossos de la SIDA, que la societat també margina.

Voldria destacar la denúncia de l'Honorable Síndic per les condicions infrahumanes en què són tractats i viuen a Catalunya els immigrants i principalment els africans, produint-se greus discriminacions contra ells, tant econòmicament, socialment i laboralment. L'aplicació de la Llei d'Estrangeria del Govern central i el Reglament que la desenvolupa són restrictius, i en aquest sentit mai aconseguirem la situació de legalitat d'aquests estrangers, ja que tot són obstacles per poder aconseguir permisos de residència o regularitzar la situació de molts milers de persones que porten molts i molts anys a Catalunya. L'esperit restrictiu sols col·laborarà que cada cop més sorgeixin, amb aquesta marginació, brots de racisme.

El toc d'atenció de l'Honorable Síndic en aquest Informe que avui debatem ja havia estat recollit i debatut mitjançant interpellacions i mocions, com la que recordo en aquests moments, del Grup d'Iniciativa. El que sí que és cert és que, malgrat no tenir competències sobre estrangeria, el Govern de la Generalitat fa ben poca cosa per evitar aquesta intolerància, i això s'ha constatat en la persecució i retorn al seu país d'estrangers africans en aquests darrers mesos per l'Administració central. De tot això deriva que l'immigrant estranger no tingui cap altre remei que refugiar-se en la clandestinitat, tant social com laboral, acceptar treballs en condicions infrahumanes i viure acorralat per la inseguretat i la por a casa nostra.

Voldria destacar l'augment considerable de la tramitació d'expedients d'ofici, en nombre de trenta-vuit, encara que s'hi incloguin tots els expedients oberts per a l'estudi de la situació dels dipòsits municipals de detinguts a Catalunya, fets que el Grup Popular vàrem exposar en el passat Informe, corresponent al 1988. I remarcar el nombre de queixes resoltes directament en el servei d'informació al ciutadà, el dia a dia, tan important, que l'Honorable Síndic ha estat mantenint i resolent al llarg de l'any, i que ens consta el bon servei i treball realitzats.

El Grup Popular creiem que és d'especial menció un col·lectiu de persones molt important, que també es queixa, i són les dones. En el resum de l'Informe se'ns indica que, del total de reclamants, el 32,67% han estat dones. Voldria remarcar que, atès l'esforç que —des de les administracions i la Comissió d'Estudi en el Parlament de Catalunya— s'està duent a terme per tal de millorar la situació de no discriminar la dona en els seus drets, en la igualtat d'oportunitats davant l'home, els maltractaments, els abusos deshonestos, la discriminació en el treball, tant en el salari com en la feina a desenvolupar, els mals tractes rebuts pels seus marits, una justícia lenta per tal de resoldre el problema de l'incompliment de la pensió per als seus fills, el Grup Popular demanaríem a l'Honorable Síndic que reflectís en els propers informes quines són les queixes del sexe femení i quin tipus de reclamació, bé sigui per professió, ocupació, activitat, de justícia o envers la seva persona, s'han produït, per tal de contribuir als estudis que s'estan portant a terme en defensa de la igualtat.

Finalment, l'últim aspecte aniria a unes declaracions del Síndic a un mitjà de comunicació i que no hem vist reflectit en l'Informe, que fa referència que quasi tots els diputats el felicitem per l'Informe anual, però el lamentable és que pocs el llegim, perquè les conclusions que planteja es repeteixen quasi

any rere any. El Grup Popular som conscients de les conclusions que ens indiquen els informes, i que ni aquest ni d'altres anys anteriors han caigut en sac trencat; ben al contrari, el Grup Popular els hem estudiat detingudament, i dels estudis han sorgit iniciatives parlamentàries. Algunes han prosperat, com ara recordo la Proposició no de Llei sobre el control sanitari a les persones que es dediquen a la prostitució, o els aparcaments de mercaderies perilloses que ens indicava l'Honorable Síndic en l'Informe del 1988. D'altres no han prosperat, pel corró del Grup de la majoria que dona suport al Govern de la Generalitat. Seria bo que crítiques com aquestes, l'Honorable Síndic, a més de fer-ne esment en mitjans de comunicació, ho fes també en els propers informes.

Per acabar, nosaltres voldríem reconèixer el treball que s'ha fet en aquest Informe i, des del punt de vista del nostre Grup, donem el nostre suport per la tasca realitzada, un suport de vegades crític, però sens dubte un suport per complir les funcions que el Parlament al seu moment li va encomanar mitjançant l'aprovació de la Llei 14/84, del Síndic de Greuges.

Res més, moltes gràcies.

El Sr. PRESIDENT: Moltes gràcies, senyora Montserrat. Pel Grup parlamentari d'Iniciativa per Catalunya, té la paraula l'Il·lustre Diputat senyor Nualart.

El Sr. NUALART: Moltes gràcies, senyor President. Senyores i senyors diputats, voldria començar la meua intervenció amb un record a Manuel de Pedrolo, un català que va defensar les llibertats del poble de Catalunya i va denunciar la violació sistemàtica, a Catalunya, dels drets humans i les llibertats polítiques. Només cal recordar la tetralogia *La terra prohibida*.

Dit això, i passant ja a l'Informe del Síndic de Greuges, avui, en aquesta Cambra es presenta el primer Informe del segon mandat del Síndic de Greuges, que creiem que serà el de l'etapa de la consolidació de la Institució, i que s'ha d'aconseguir que l'autoritat moral —l'únic instrument en mans del Síndic— sigui suficient per persuadir l'Administració per tal de corregir les seves mancances.

També s'ha estès el coneixement de la Institució, i això crec que és degut, entre altres motius, al fet de la presència del Síndic en els mitjans de comunicació. Ha estat molt més freqüent que en períodes anteriors, i en el moment que es produïen els fets i, per tant, preocupaven la societat catalana. I, com ja vam dir en l'anterior compareixença del Síndic de Greuges, el mètode d'emprar aquests informes és molt satisfactori, ja que és un bon instrument per clarificar la situació de funcionament de l'Administració i la seva sistematització en matèries i els seus gràfics estadístics ajuden a fer un seguiment dels conflictes entre els administrats i l'Administració per departaments.

D'altra banda, el segon llibre, l'«Informe volgut», que enguany presenta una monografia sobre la marginació a Catalunya, que descriu la situació real d'una part de la nostra societat, d'aquells que de vegades el President de la Generalitat en diu «els que no poden seguir», els que «estan a les golfes», ens ofereix l'oportunitat de debatre en aquest Parlament l'altra cara de la moneda. Aquí, l'optimisme no hi té cabuda. El creixement de les bosses de pobresa s'incrementa, i també ens descobreixen temes sagnants que, si no fos per aquest Informe, no es debatrien en aquest Parlament. La lectura del segon llibre ha de fer reflexionar tots els grups de la Cambra sobre una situació d'injustícia que pateix un sector de la societat. Voldria, no obstant

això, abans de fer una anàlisi de l'Informe, remarcar tres qüestions, dues de les quals ja vàrem assenyalar en la presentació de l'anterior Informe: en la sessió plenària del 29 de novembre, aquest Parlament va aprovar per unanimitat dels presents un Projecte de Llei de Modificació de la Llei del Síndic de Greuges en el sentit que la Institució, amb la conformitat prèvia de la Comissió parlamentària del Síndic, pogués designar una persona de la seva confiança per ocupar el càrrec d'adjunt per a la defensa dels drets de l'infant.

Les valoracions que el nostre Grup d'Iniciativa per Catalunya va fer, tant en la presa en consideració com en el moment de l'aprovació del Projecte, mostraven la seva necessitat, en primer lloc, per augmentar els mitjans humans, tan escassos, que el mateix Síndic manifesta de manera reiterada en els seus informes. I, en conseqüència, la tramitació d'expedients d'ofici, tan necessaris en els casos de menors, ja que, com vam dir en la seva compareixença en Comissió —com ja deia el Síndic en la seva compareixença en Comissió—, només s'havien rebut dues queixes, la qual cosa és lògica, si es té en compte que difícilment el menor pot adreçar-se al Síndic de Greuges.

La creació d'aquesta figura és determinada pel dictamen de la Comissió d'Investigació sobre els Maltractaments Infligits als Menors, aprovat també per unanimitat en el plenari del 18 d'octubre del 1987. Per tant, ha existit i existeix una voluntat unànime per part de tots els grups de la Cambra quant a la necessitat d'una major vigilància en el respecte dels drets de l'infant.

El nostre Grup —i suposo que els restants de la Cambra— desitjaríem que s'iniciessin els tràmits perquè l'any vinent tinguéssim a Catalunya un síndic adjunt dels drets de l'infant.

Una segona qüestió —que en part va lligada a l'anterior— és el tràmit dels expedients d'ofici. Aquesta és una reivindicació expressada en la majoria de les intervencions de tots els grups davant l'Informe del Síndic de Greuges. Reconeixem les dificultats del seu tràmit, sobretot per la minsa partida pressupostària, però hi ha temes que, si no s'inicien d'ofici, difícilment arribaran a la Institució. Abans apuntàvem el dels menors, però n'hi ha d'altres, com les agressions al medi, com pot ser el seguiment de la normalització lingüística.

La tercera qüestió és la relació entre el Parlament i el Síndic de Greuges, que es limita a dues compareixences —una en Comissió i una altra en el Ple—, però que es podria reduir a una de sola, ja que és la repetició del mateix Informe. Per tant, assistir a la Comissió o al Ple és suficient.

D'altra banda, a l'anterior període de sessions ja vam demanar la seva compareixença en Comissió perquè informés sobre temes puntuals en el moment en què es produïen. En l'Informe de la memòria de l'any 88, el Síndic de Greuges també apuntava la possibilitat de fer informes extraordinaris sobre les qüestions concretes. Crec que en aquelles problemàtiques en què existeix una intervenció del Síndic i afecta un sector nombrós de la societat, caldria la seva compareixença informant davant la Comissió. El nostre Grup insisteix que aquest procediment es porti a terme.

Passant a la casuística de l'Informe, i deixant per al final l'examen de l'Informe volgut del segon llibre, hem d'assenyalar que en el primer existeix un apartat que fa referència a la relació dels ciutadans amb l'exèrcit i solament es tracta de les queixes sobre la reducció del servei militar als majors de vint-i-

vuit anys, però no hi hem vist cap intervenció per la situació provocada per l'actual Llei d'Objecció de Consciència, i, si bé és cert que això seria competència del Defensor del Pueblo, que en el seu dia va recórrer contra la Llei, cal remarcar que a Catalunya s'han produït situacions difícils per a alguns joves.

Sobre l'habitatge, es torna insistir en l'Informe en les dificultats de molts ciutadans per accedir a un habitatge digne i a l'abast de les seves possibilitats econòmiques: la situació, pel que descriu l'Informe, no ha millorat en el transcurs d'aquest any. I apunta el mateix Síndic que cal que les diferents administracions prenguin nota perquè facin servir les tècniques jurídiques previstes a la Llei del Sòl per tal de crear sòl urbanitzat que pugui ser utilitzat directament o ofert a preus no especulatiu a fi de disminuir els preus dels solars i fer construccions que no tinguin preus prohibitius per als joves i les rendes més baixes.

Pel que fa a la normalització lingüística, si bé s'expressa el Síndic en el sentit que existeix una millora, fa notar que existeix una certa apatia, producte potser d'un conformisme injustificat, a criteri del Síndic, en la situació actual. Per tant, cal que l'Administració tingui una actitud positiva en la normalització lingüística.

La secció vuit, que tracta de la justícia, és el punt en el qual continua havent-hi més queixes; és l'assignatura pendent, encara, de la democràcia. La lentitud dels procediments provocada per la manca de personal, mitjans, constants vacants dels jutjats, trasllats de funcionaris, són algunes de les causes que fan que la justícia sigui tan lenta. Però, a més de la lentitud, hi hem d'afegir també una manca de preparació —només cal llegir les últimes manifestacions de membres del poder judicial—, i aquest és un problema seriós que anem arrossegant sense veure solucions definitives.

Dins el mateix apartat, pel que fa a les presons, crec que l'Informe és d'un optimisme que no respon a la realitat. L'Informe... No hi ha dubte que, amb la inauguració de la presó de Quatre Camins, la Model ja no es troba tan massificada, però encara és molt elevat el nombre d'interns, i en vulnera els drets fonamentals, i continuen també les deficiències en el centre de menors i de Wad-Ras; les classificacions es realitzen amb molta lentitud i les queixes dels interns són continuades; quant als tractes dels funcionaris, només cal referir-se als últims incidents de la Model, de Barcelona.

Voldria adreçar —i perquè crec que és just— una felicitació molt especial per la tasca feta per part del Síndic i del seu Adjunt, senyor Elies Rogent, en les visites realitzades per comprovar l'estat dels dipòsits municipals de detinguts. La situació de la infraestructura és pèssima; l'estada dels interns, infrahumana, amb greus problemes d'higiene, i, el que és més preocupant, el tracte que reben, principalment quan es troben sota la síndrome d'abstinència o amb alguna malaltia comuna, i sovint la policia municipal es queixa de les dificultats de trobar el metge forense per visitar-los i, si la situació s'agreuja, no tenen altre remei que conduir-los als hospitals, amb el risc que això suposa. Cal que les administracions prenguin bona nota de l'Informe del Síndic i, al marge de les competències, cerquin solucions urgents.

L'Informe volgut fa una exposició de la marginació a Catalunya, de l'abisme existent entre les persones degradades i la resta de la societat: és un toc d'alerta molt preocupant. El Síndic assenyala que tots els sectors marginats de la societat tenen

un denominador comú, la pobresa, i fa una crida perquè tots lluitem activament contra ella, amb una voluntat pública i privada de solidaritzar-se amb els sectors de població més desfavorits. S'ha de conscienciar la societat del problema greu que afecta molts ciutadans —la pobresa— i cal cercar solucions per evitar que s'estenguin les bosses de pobresa.

El Síndic de Greuges assenyala els següents grups de risc de marginació en la nostra societat: els gitanos, respecte als quals, si bé hi ha la consciència a la societat que s'automarginen, això no és cert, ja que, normalment, el que fan és defensar la seva identitat i costum com a poble. I aquesta defensa mereix, moltes vegades, el rebuig per part dels ciutadans. No diem res de nou si manifestem que els gitanos tenen moltes dificultats a trobar feina i quan la troben és com a mà d'obra barata, per a feines que la majoria de les vegades no són acceptades per ningú i que, una vegada han estat realitzades, la mateixa comunitat que els ha explotat després els expulsa. Cal dir que s'ha de fer un seguiment des d'aquest Parlament de l'abús que es fa del treball que el gitanos realitzen, procurar la seva no-marginació de la societat. Hauríem de tenir en compte el suggeriment que ens fa el Síndic quan diu que qualsevol programa d'integració social que s'iniciï hauria de comptar amb la representació de l'ètnia gitana per prosperar i assolir uns objectius durables.

L'altre grup, el grup d'estrangers africans que hi ha al nostre país, pateix una discriminació i una marginació deguda, principalment, a la Llei d'Estrangeria, que col·loca tots els treballadors estrangers en situació d'il·legalitat. Malgrat la prohibició d'expulsar en massa a grups estrangers, fa poc hem assistit a una expulsió d'aquestes característiques a la comarca d'Osona. El nostre Grup d'Iniciativa per Catalunya ha demanat constantment la derogació d'aquesta Llei, l'articulat de la qual no té res a veure amb la declaració de principis que figuren en el seu preàmbul. Aquesta Llei impedeix que l'estranger que vol treballar a l'Estat espanyol pugui legalitzar la seva situació i deixa una àmplia decisió a les autoritats governatives per a la seva expulsió. L'aplicació d'aquesta Llei col·loca l'estranger en situació d'il·legalitat i, per tant, el condemna a portar una vida clandestina —cal fer notar que els expulsats a Osona eren aquells que estaven intentant legalitzar la seva situació. Aquesta forma de viure, al marge de la Llei, fa que es busquin feines en les quals el salari és molt inferior al salari mínim, i es crea una competència deslleial, al marge de la pròpia explotació, i, a més, aboca els ciutadans estrangers a la delinqüència. A la llarga, el comportament d'aquests estrangers fa que hi hagi un rebuig per part de la societat, que pot arribar a convertir la societat catalana, tradicionalment no racista, en una societat en què comencin a haver-hi brots de racisme. El Síndic ens diu que aquest Informe és un intent d'acostar la realitat dels africans al Parlament, i que calen mesures: el nostre Grup presentarà una proposició per a la creació d'una comissió de seguiment dels estrangers a Catalunya.

L'altre grup que el Síndic assenyala com de risc per a la marginació són els vells i els nens. Cal dir per endavant que la solució del problema de la vellesa només es trobarà si es consciencia, la societat, que la gent gran ha d'estar a cura de la seva família. Però no és menys cert que la realitat actual fa que s'hagin de cercar solucions immediates. L'Administració no pot afirmar només que és una obligació dels familiars, sinó que ha de prendre mesures imminents. La situació de les residències

privades per a la gent gran, la majoria de les quals no reuneixen les condicions mínimes, però que l'Administració moltes vegades no clausura aquestes residències per la manca de llocs públics on internar-los...

La situació dels menors marginats esdevé cada cop més greu, i no és estrany trobar a les comissaries nens de set o vuit anys: el fet comença a ser preocupant. Les mesures que es prenen són insuficients; els centres públics d'internament de menors no són llocs de rehabilitació modèlics i necessiten una profunda transformació. El Síndic, en el seu Informe, ens diu que, per pal·liar la situació del problema, ha d'existir una política global contra la pobresa i l'esforç d'integració social, i reitera la necessitat d'aprovar una nova llei de menors.

Un altre grup és el de dependents de la droga i la SIDA. En aquest cas, és evident que la solució escapa —la solució global— a l'àmbit de Catalunya, de l'Estat espanyol i quasi gossaria dir del marc europeu, però sí que s'han de cercar solucions a aquells malalts drogodependents, malalts que una part de la societat encara denomina «delinqüents». El Síndic ens fa notar la manca de llocs de treball, la manca de coordinació i seguiment d'aquests malalts; aquestes queixes, ens diu el Síndic, són constants en la consulta diària. Cal, doncs, que la societat es conscienciï que necessiten atenció com un malalt, com un altre malalt que pot patir una malaltia cardíoc-vascular.

No voldria acabar la meua intervenció sense fer constar la possibilitat que existeixi a Catalunya algun brot de marginació vers aquelles persones que són portadores de la SIDA. Cal que, per part de l'Administració, es doni una informació correcta abans que la societat margini aquestes persones.

El Síndic inclou, finalment, amb encert, el grup dels disminuïts físics i psíquics, que pateixen, en primer lloc, una manca d'infraestructures per poder desenvolupar les seves activitats i d'una acció decidida per integrar aquests col·lectius a tots els nivells, des de l'escola fins al món del treball.

Per acabar, la felicitació al Síndic i als seus col·laboradors per aquest segon llibre, que ha de servir perquè, com es diu a les conclusions, la societat substitueixi el concepte d'«assistència» pel de «solidaritat».

Gràcies.

El Sr. PRESIDENT: Moltes gràcies, senyor Nualart. Pel Grup parlamentari Socialista, té la paraula l'Illustre Diputat senyor Abelló.

El Sr. ABELLÓ: Senyor President, senyores i senyors diputats, l'Informe d'aquest any 1989 que ens ha presentat el Síndic de Greuges en aquest Plenari, i que fa uns dies vam poder discutir i fer-li tot un conjunt de preguntes a la Comissió, des del punt de vista del Grup Socialista es dona en un context una mica diferent a altres anys. És a dir, fa uns mesos aquest Parlament nomenava, per segona vegada, el senyor Rahola Síndic de Greuges, i, per tant, ens trobem en una etapa de consolidació d'aquesta Institució: la primera etapa ha estat una etapa en la qual els ciutadans d'aquest país han hagut de conèixer aquesta nova institució, i nosaltres estem convençuts que aquests anys propers permetran que aquesta Institució quedi consolidada arreu del país.

De totes maneres, nosaltres, en aquest Informe, per conèixer si realment la tasca que ens ha presentat en aquest Informe es correspon a les necessitats del nostre país, de la nostra societat, haurem de fer un repàs dels principals esdeveniments que han

succeït l'any 1989 a Catalunya, i veure, realment, si es troben reflectits en aquest Informe, perquè nosaltres considerem que aquesta tasca del Síndic de Greuges ha d'anar totalment connectada amb el que és la realitat social i amb les preocupacions dels ciutadans d'aquest país.

Per tant, des del nostre punt de vista, sí que aquest Informe ens pot servir per fer una radiografia —evidentment, no total— de la societat catalana, de les relacions d'aquesta societat amb l'Administració i del funcionament de la mateixa Administració.

En primer lloc, nosaltres voldríem parlar del primer apartat, que fa referència al llibre primer que ens ha presentat el senyor Síndic, quan fa referència a ordenació del territori: en concret, quan parla d'habitatges i també d'urbanisme. En aquest Informe el Síndic ens destaca, en primer lloc, la problemàtica de les urbanitzacions il·legals, les discrepàncies que sorgeixen en el planejament urbanístic, tots els problemes de disciplina urbanística i, en general, els problemes d'activitats classificades.

De totes maneres, el senyor Síndic ens diu en el seu Informe que l'habitatge, el dret a l'habitatge, és un tema preocupant, en la mesura que està considerat com un dret constitucional. Nosaltres, el que hauríem volgut saber és les actuacions que el Síndic ha pres respecte a l'Administració o les administracions que tenen competència respecte al tema de l'habitatge, perquè creiem que, en aquests moments, sens dubte, és una de les principals preocupacions que en aquests moments hi ha al país.

Dintre d'aquest apartat de l'ordenació del territori, no hi ha dubte que nosaltres hi hem notat tot un conjunt de circumstàncies que fan que no el trobem del tot complet. No hi ha dubte que, en aquests moments, una de les principals preocupacions de sectors importants d'aquest país està al voltant del medi ambient, i, curiosament, en aquest Informe no hem trobat reflectides aquestes preocupacions: temes tan importants com l'accident de la central nuclear de Vandellòs, l'any passat, la destrucció de moltes zones del litoral, la situació en què es troben alguns paratges naturals del nostre país o la mateixa contaminació ambiental no es troben reflectits en aquest Informe, i, per tant, des d'aquest punt de vista, ja podem dir que aquesta és una de les mancances que hi trobem.

En el segon apartat, que fa referència a sanitat, segurament estariem bastant d'acord amb l'anàlisi que es fa de la problemàtica sanitària al nostre país, de les llistes d'espera, dels col·lapses que es continuen produint, de la necessitat de millors centres d'urgència, de centres d'assistència primària, i de la situació, en general, en què es troben les persones que tenen problemes de drogoaddició o problemes al voltant de malalties com la SIDA.

De totes maneres, en aquest Informe, a diferència de l'any passat, hi notem dues mancances, respecte als problemes sanitaris: en primer lloc, no es diu res de l'assistència psiquiàtrica, quan sens dubte és un dels problemes més greus que en aquests moments hi ha plantejats, des del punt de vista de l'assistència sanitària, i, després, també hem notat un buit quant a les actuacions del Síndic en alguns problemes que s'han plantejat al voltant de la SIDA —en concret, problemes que en algun cas han estat greus, que fan referència a transfusions de sang que s'han donat en algun hospital públic, i que també hem notat que en aquest Informe no se'n diu absolutament res.

En tercer lloc, com a tercer gran apartat, entrariem en els as-

pectes —que per a nosaltres són importants— dels serveis socials, on en l'Informe hi ha un apartat important respecte a les residències de la gent gran. Hem de dir que hi ha una anàlisi del problema, des del nostre punt de vista, correcta —tots els problemes que fan referència a les residències privades, a les inspeccions—, però, incomprendible, hi ha una mancança també important, per a nosaltres, en tant que a l'apartat en què el Síndic fa referència a actuacions d'ofici no hi notem absolutament res en casos tan preocupants, i fins i tot dolorosos, com van ser casos com el de la residència Alba i d'altres residències. Per tant, des d'aquest punt de vista, no hi ha dubte que, estant d'acord amb l'anàlisi que es fa del problema de les residències per a la gent gran, hi ha un apartat en el qual no es diu res d'aspectes concrets.

Respecte al tema de la justícia, nosaltres voldríem tenir en compte dos aspectes: el que fa referència a la infància maltractada i el món penitenciari.

Respecte a la infància maltractada, no hi ha dubte que estem d'acord amb el que diu el Síndic respecte a la descoordinació en tot el conjunt de departaments de la Generalitat que s'ocupen d'aquesta qüestió; també en la necessitat que hi hagi un codi del menor, encara que en l'Informe no queda molt clar si aquesta és una referència que s'hauria de plantejar al Congrés dels Diputats o en aquest Parlament, i, en tercer lloc, quant a una mancança, que també ha estat fixada per algun altre grup, en aquest debat, que fa referència a la creació de la figura de l'adjunt al Síndic per a la defensa dels drets dels infants. Nosaltres pensem que aquest tema s'ha de resoldre aquest any, ja que el Parlament de Catalunya, ja l'any 1989, va aprovar per unanimitat la creació d'aquesta figura. Per tant, creiem que, d'alguna manera, s'ha de donar resposta al que és una qüestió plantejada per tots els grups parlamentaris d'aquesta Cambra, que va conduir a la modificació de la Llei del Síndic de Greuges.

Quant al món penitenciari, hem de dir que no compartim el cert optimisme que notem en l'Informe que ens fa el Síndic, o, almenys, d'una part respecte a aquest món penitenciari. A ningú se li escapa que la situació en què en aquests moments es troba la presó Model és insostenible: jo crec que els darrers esdeveniments ens donen, desgraciadament, la raó de la situació aquesta insostenible; que altres presons, com la de la Trinitat o la de Wad-Ras, també es troben en una situació que deixa molt a desitjar, i, per tant, des d'aquest punt de vista, no hi ha dubte que manquen centres penitenciaris moderns, millor servei, treballs penitenciaris per a un gran nombre d'interns i una política activa de reinserció. Per tant, des d'aquest punt de vista, aquest també és un aspecte que, si bé en l'Informe està aprofundit, nosaltres hem constatat, a diferència d'informes d'altres anys, que, almenys des del punt de vista del que representa, en aquests moments, la situació a les presons de Catalunya, hi ha una posició, en l'Informe, excessivament optimista.

Quant a les actuacions d'ofici, nosaltres hem de dir que hem constatat que hi ha un avenç respecte a altres anys: sempre, en el debat que es feia d'aquest Informe del Síndic de Greuges, havíem cregut que una de les tasques més importants que podia realitzar el Síndic i el seu equip eren, precisament, aquestes actuacions d'ofici; de totes maneres, cal dir que la major part d'aquestes actuacions d'ofici es donen al voltant de les visites als dipòsits municipals de detinguts. De totes maneres, va que-

dar clar a Comissió que, en un breu període de temps, aquest Parlament podrà conèixer aquest informe sobre els dipòsits municipals de detinguts; per tant, en aquell moment serà el moment de debatre aquest informe especial que farà el Síndic, però sí que ens ha mancat informació —que tampoc vam poder obtenir-la quan es va debatre aquest Informe en Comissió— en dues qüestions: en la primera, que feia referència al seguiment d'aquells casos de presumptes discriminacions per raons de sexe, que creiem positiu que hi hagi actuacions d'ofici per part del Síndic, però que no hem sabut trobar en l'Informe —ni, com deia, en el debat en Comissió— aquestes presumptes discriminacions, i, després, aspectes que han estat denunciats, fins i tot per alguns diputats d'aquesta Cambra, directament al Síndic, respecte a brots de racisme: en concret, els brots de racisme de Santa Coloma de Farners, on es va demanar l'actuació d'ofici del Síndic. A nosaltres ens consta que es va fer aquesta actuació d'ofici, però tampoc coneixem quines han estat les actuacions concretes i quina ha estat realment la tasca que ha estat portada directament pel senyor Síndic.

Seguidament, entrariem en el que és el llibre segon, llibre segon que cal dir ja, en primer lloc, que el nostre Grup considera globalment positiu: el fet que s'hagi presentat un informe d'aquestes característiques sobre marginació, que globalment estem d'acord amb l'anàlisi del problema de la marginació, tant pel que fa a sectors ètnics, com els gitanos, o a la situació dels drets dels estrangers a Catalunya, o, fins i tot, quan s'entra en els problemes de la infància i dels vells... De totes maneres, el nostre Grup voldria fer algunes observacions al voltant dels drets dels estrangers a Catalunya: estem d'acord, en general, quan a l'Informe es parla de l'anàlisi del problema, és a dir, que no es tracta d'un grup homogeni, que la major part de problemes al voltant dels estrangers es donen perquè són grups, en general, que tenen greus problemes econòmics, i, per tant, la idea que la pobresa i la seva situació econòmica van lligades, sens dubte, a la discriminació.

De totes maneres, nosaltres voldríem fer algunes consideracions, perquè, sens dubte, en aquest debat han sortit, en l'Informe en Comissió i en algunes declaracions que el mateix Síndic ha fet sobre aquesta qüestió.

En primer lloc, volem dir clarament que avui dia hi ha una qüestió que no es pot dir, o, almenys, és del tot incorrecta: quan es parla de la Llei d'Estrangeria, evidentment s'hi pot estar d'acord o en contra —el debat no està tancat—, però el que no es pot dir és que és una llei inconstitucional, en la mesura que en aquests moments, ja fa molts mesos, hi ha una sentència del Tribunal Constitucional en la qual va tancar la qüestió. Per tant, des d'aquest punt de vista, nosaltres creiem que aquesta valoració és incorrecta.

En segon lloc, i nosaltres ens alegrem que, en l'Informe que avui s'ha fet aquí —que, evidentment, no va sortir en Comissió—, el senyor Síndic hagi plantejat la qüestió del context de l'Europa comunitària per plantejar correctament tota la problemàtica dels drets dels estrangers; no hi ha dubte que les normes comunitàries, el debat que en aquests moments s'està realitzant a l'Europa comunitària al voltant dels drets dels ciutadans estrangers té molt a veure amb el que en els propers mesos..., i en aquests moments ja es planteja a nivell de tot l'Estat espanyol i, evidentment, a nivell de Catalunya, sobre els drets dels estrangers.

No hi ha dubte que, per nosaltres, hi ha un debat obert, que és la possibilitat o no de modificació del Reglament o de la mateixa Llei d'Estrangeria; que sens dubte hi ha d'haver canvis importants en l'aplicació d'aquesta Llei, però que, de totes maneres, fins i tot en aquestes qüestions que nosaltres creiem que, evidentment, s'han de debatre i s'han de discutir, això no exclou que hi hagi polítiques d'integració a nivell de Catalunya. Nosaltres estem convençuts que, si els grups polítics d'aquesta Cambra i els grups socials més importants d'aquest país, als quals els preocupa, honestament, la situació dels drets dels estrangers a Catalunya, no ens posem d'acord en una política, en una gran política d'acord per fer polítiques d'integració, per moltes modificacions que es facin de les lleis, dels reglaments i, fins i tot, de l'aplicació de la Llei, no ens en sortirem, d'aquesta situació. Per tant, des d'aquest punt de vista, nosaltres creiem que s'ha de treballar en aquesta línia per tal que sigui possible garantir els drets dels estrangers a Catalunya.

El nostre Grup voldria acabar aquesta intervenció dient dues qüestions: en primer lloc, que considerem que, des del nostre punt de vista, la necessitat que la Institució del Síndic es vagi refermant, consolidant, s'apropi cada vegada més als drets dels ciutadans d'aquest país, a les seves relacions amb l'Administració; que continuï, i fins i tot, nosaltres considerem que hauria d'incrementar el seu caràcter crític respecte a l'actuació de les administracions i de les relacions de les administracions amb els seus ciutadans, i que, en aquesta línia, tindrà, evidentment, el nostre suport, perquè considerem que és una institució que no solament ajuda a consolidar la democràcia i les relacions dels ciutadans amb l'Administració, sinó que també serveix perquè les llibertats públiques en aquest país estiguin no solament més consolidades sinó més respectades.

Res més, i moltes gràcies.

El Sr. PRESIDENT: Moltes gràcies, senyor Abelló. Pel Grup parlamentari de Convergència i Unió, té la paraula l'Illustre Diputat senyor Viñas.

El Sr. VIÑAS: Senyor President, senyores i senyors diputats, el nostre Grup ha d'agrair a l'Honorable senyor Síndic, al Subsíndic i a tot el seu equip l'esforç realitzat per presentar aquest Informe; Informe que, des del nostre punt de vista, considerem exhaustiu, considerem extens, complet i, sobretot, molt ben sistematitzat. Informe que, en la primera part, parla d'una sèrie de temes generals prou importants: parla de l'Administració, l'eficiència de l'Administració; parla de reconèixer una cosa molt important: reconèixer allò que no funciona, perquè només amb un diagnòstic acurat es poden trobar els remeis; parla del dret que els dóna l'article 13 de la Constitució, als estrangers. Nosaltres entenem que és molt important, però tant o més important que la Llei d'Estrangeria, és el seu compliment; necessitat, sobretot, d'agilitar el poder judicial, que és el que recull el nombre màxim de queixes per part dels ciutadans, i també hem de constatar, des del nostre Grup, aquests esforços realitzats per l'Administració pública, tant autonòmica com local, de cara a la desburocratització.

Quant a la psiquiatria —i ho llegiré textualment— diu: «Calen solucions per a la deplorable situació de l'assistència psiquiàtrica a Catalunya, mitjançant la coordinació i la cooperació efectives entre les diverses administracions, per fer possible el traspàs i l'assumpció de les competències atribuïdes a la Generalitat.»

També anomena la normalització lingüística, cosa que, per al nostre Grup, és prou important.

I entraré a valorar breument el llibre segon, en el qual la filosofia que es respira és tota basada en el gran problema de la marginació, de la marginació a Catalunya, i ens parla dels mecanismes que provoquen aquesta marginació. Un gran avenç econòmic no elimina la marginació, ans al contrari: l'agreuja i la fa més important.

Parla del Conveni europeu dels drets humans: el dret a la vida, el dret a la llibertat, el dret a les garanties judicials, llibertat d'expressió, etcètera, i també parla del que el Conveni prohibeix: en uns moments determinats, la societat ha d'establir també unes prohibicions, com la tortura i les penes o tractes inhumans, l'esclavatge, retroactivitat de lleis penals, etcètera.

Quant a l'examen de la marginació a Catalunya, veiem que la pobresa és el principal component de tota aquesta situació, i passa a anomenar els grups de risc d'aquesta marginació, com són els gitanos, els estrangers, els vells i nens, els dependents de la droga i malalts de SIDA i els disminuïts psíquics o físics.

Quant als vells i als nens, entenem que tota la valoració que en fa l'Honorable senyor Síndic és molt interessant, i explica aquest procés que fa que avui dia només es té, per una tergiversació de l'escala de valors, només es tenen com a positiu i com a bo els guanys econòmics i els diners; això fa que vells i nens quedin desmarcats ja d'aquesta societat: els uns, perquè mai podran ser productius —els vells— i els altres purament se'ls accepta com un futur mercat per la integració al treball. Aquí s'ajunta la insuficiència de mitjans econòmics que pateixen els jubilats, la manca de mitjans econòmics per part d'aquest col·lectiu de cara a l'adquisició d'habitatge, els joves exactament igual, i hi veiem també la doble vessant en què es troben els vells: d'una banda, els preus elevats per adquirir un nou habitatge i, d'altra, la insuficiència de les rendes antigues, pels que perceben com a únic ingrés un lloguer dels antics, que no els permet posar-se a l'alçada que el moment actual els requereix.

La cursa dels preus se'ls ha disparat, el que cobren no arriba a posar-se a l'alçada, la sensibilització per part de la societat, que considera la gent gran com una persona que fa nosa, i el fet de també, per part de l'Administració, no tancar algunes residències, pel que pressuposaria de retorn, de molta d'aquesta gent de la tercera edat, a casa seva si algunes d'aquestes institucions —no públiques sinó privades— haguessin de tancar.

L'ajuda als menors ha d'inserir-se en una política global de lluita contra la pobresa i l'esforç d'integració social; tot l'Informe del Síndic gira a l'entorn de la integració social, i és que és un dels temes que entenem prioritaris. Reiterem la necessitat d'aprovar una nova llei de menors, ja que la que tenim data del 1948.

El problema de la droga —un problema greu—, amb la gran quantitat de famílies que s'han adreçat al Síndic buscant aquest suport institucional. S'ha d'aconseguir també una reforma de la legislació laboral i penal per a la reinserció dels drogodependents, i no solament amb l'adopció de mesures de tipus sanitari i aprovació de programes preventius se solucionarà el problema, sinó que cal que, a més a més, es prenguin mesures de reinserció social. Com deia, aquesta reinserció social, aquesta integració social és el *leitmotiv* que gira, que es respira en tot el llibre segon, presentat per l'Honorable senyor Síndic, i tot el seu equip, marginació que genera pobresa, que genera injustícia social, i això és un cercle tancat. Aquest cercle tancat només es pot trencar a través de la integració social, i, com molt bé diu a l'Informe, s'aconsegueix aquesta integració social a través d'una sensibilització social, i institucional, i és en tant que aquesta sensibilització sigui presa per tota la societat i per totes les institucions, que podrem tenir aquesta integració social.

Res més. Moltes gràcies, senyor President; moltes gràcies, senyores i senyors diputats.

El Sr. PRESIDENT: Moltes gràcies, senyor Viñas.

S'aixeca la sessió.

(Són les dotze del migdia i tres minuts.)